

OBSAH

ÚVOD

5

H l a v a I

BOJ ZA VYTVOŘENÍ SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ DĚLNICKÉ STRANY V RUSKU

(Léta 1883—1901)

1. Zrušení nevolnictví a rozvoj průmyslového kapitalismu v Rusku. Vznik novodobého průmyslového proletariátu. První kroky dělnického hnutí 7
 2. Narodnictví a marxismus v Rusku. Plechanov a jeho skupina »Osvobození práce«. Plechanovův boj proti narodnictví. Rozšíření marxismu v Rusku 12
 3. Počátek Leninovy revoluční činnosti. Petrohradský »Svaz boje za osvobození dělnické třídy« 19
 4. Leninův boj proti narodnictví a »legálnímu marxismu«. Leninová idea svazku dělnické třídy a rolnictva. I. sjezd Sociálně demokratické dělnické strany Ruska 22
 5. Leninův boj proti »ekonomismu«. Založení leninského listu »Jiskra« 26
- Stručné závěry* 28

H l a v a II

VYTVOŘENÍ SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ DĚLNICKÉ STRANY RUSKA I

VZNIK BOLŠEVICKÉ A MENŠEVICKÉ FRAKCE VE STRANĚ

(Léta 1901—1904)

1. Vzestup revolučního hnutí v Rusku v letech 1901—1904 30
2. Leninský plán vybudování marxistické strany. Oportunismus

»ekonomistů«. Boj »Jiskry« za leninský plán. Leninova kniha »Co dělat?« Ideologické základy marxistické strany	33
3. II. sjezd Sociálně demokratické dělnické strany Ruska. Schválení programu a stanov a vytvoření jednotné strany. Neshody na sjezdu a vznik dvou směrů ve straně: bolševického a menševického	42
4. Rozbiječská akce menševických předáků a zostření boje ve straně po II. sjezdu. Oportunismus menševiků. Leninova kniha »Krok vpřed, dva kroky vzad«. Organisační základy marxistické strany	47
<i>Stručné závěry</i>	55

H l a v a III

MENŠEVICI A BOLŠEVICI V OBDOBÍ RUSKO-JAPONSKÉ VÁLKY A PRVNÍ RUSKÉ REVOLUCE

(Léta 1904—1907)

1. Rusko-japonská válka. Další rozmach revolučního hnutí v Rusku. Stávky v Petrohradě. Demonstrace dělnictva před Zimním palácem 9. ledna 1905. Střelba do zástupů. Počátek revoluce	56
2. Politické stávky a demonstrace dělnictva. Narůstání revolučního hnutí rolníků. Povstání na křižníku »Potěmkin«	60
3. Taktické neshody mezi bolševiky a menševiky. III. sjezd strany. Leninova kniha »Dvě taktiky sociální demokracie v demokratické revoluci«. Taktické základy marxistické strany	64
4. Další rozmach revoluce. Všeruská politická stávka v říjnu 1905. Ústup carismu. Carský manifest. Vznik sovětů dělnických zástupců	78
5. Prosincové ozbrojené povstání. Porážka povstání. Ústup revoluce. I. státní дума. IV. (sjednocovací) sjezd strany	81
6. Rozehnutí I. státní dumy. Svolání II. státní dumy. V. sjezd strany. Rozehnutí II. státní dumy. Příčiny porážky první ruské revoluce	88
<i>Stručné závěry</i>	94

H l a v a IV

MENŠEVICI A BOLŠEVICI V OBDOBÍ STOLYPINSKÉ REAKCE. BOLŠEVICI SE USTAVUJÍ JAKO SAMOSTATNÁ MARXISTICKÁ STRANA

(Léta 1908—1912)

1. Stolypinská reakce. Rozklad v opozičních vrstvách inteligence. Úpadkové tendence. Přejít částí stranické inteligence do tábora nepřátel marxismu a pokusy o revisi marxistické	
---	--

theorie. Lenin v knize »Materialismus a empiriokriticismus« rázně odmítá revisionisty a hájí theoretické základy marxistické strany	97
2. O dialektickém a historickém materialismu	105
3. Bolševici a menševici v letech stolypinské reakce. Boj bolševiků proti likvidátorům a otzovistům	133
4. Boj bolševiků proti trockismu. Srpnový protistranický blok	137
5. Pražská konference strany roku 1912. Bolševici se ustavují jako samostatná marxistická strana	140
<i>Stručné závěry</i>	144

H l a v a V

STRANA BOLŠEVIKŮ V LETECH ROZMACHU DÉLNICKÉHO HNUTÍ PŘED PRVNÍ IMPERIALISTICKOU VÁLKOU (*Léta 1912—1914*)

1. Rozmach revolučního hnutí v letech 1912—1914	146
2. Bolševický list »Pravda«. Bolševická frakce ve IV. státní dumě	150
3. Vítězství bolševiků v legálních organizacích. Další růst revolučního hnutí. Předvečer imperialistické války	156
<i>Stručné závěry</i>	159

H l a v a VI

STRANA BOLŠEVIKŮ V OBDOBÍ IMPERIALISTICKÉ VÁLKY. DRUHÁ REVOLUCE V RUSKU (*Rok 1914—březen 1917*)

1. Vznik a příčiny imperialistické války	161
2. Přejít stran II. internacionály na stranu vlastních imperialistických vlád. Rozpad II. internacionály na jednotlivé sociálsocialistické strany	164
3. Theorie a taktika bolševické strany v otázkách války, míru a revoluce	167
4. Porážka carských armád na frontě. Hospodářský rozvrat. Krise carismu	173
5. Únorová revoluce. Pád carismu. Ustavení sovětů dělnických a vojenských zástupců. Utvoření Prozatímní vlády. Dvojvládí	175
<i>Stručné závěry</i>	180

H l a v a VII

STRANA BOLŠEVIKŮ V OBDOBÍ PŘÍPRAVY A PROVEDENÍ ŘÍJNOVÉ SOCIALISTICKÉ REVOLUCE (*Duben 1917—rok 1918*)

1. Situace v zemi po únorové revoluci. Strana vystupuje z illegality a přechází k otevřené politické činnosti. Leninův příjezd do Petrohradu. Leninovy dubnové these. Strana se orientuje na přechod k socialistické revoluci	182
---	-----

2. Počátek krise Prozatímní vlády. Dubnová konference bolševické strany	187
3. Úspěchy bolševické strany v hlavním městě. Nezdar ofensivy armád Prozatímní vlády na frontě. Potlačení červencové demonstrace dělníků a vojáků	192
4. Strana bolševiků se orientuje na přípravu ozbrojeného povstání. VI. sjezd strany	196
5. Spiknutí generála Kornilova proti revoluci. Potlačení spiknutí. Přejít sovětů v Petrohradě a Moskvě na stranu bolševiků	200
6. Říjnové povstání v Petrohradě a zatčení Prozatímní vlády. II. sjezd sovětů a vytvoření sovětské vlády. Dekrety II. sjezdu sovětů o míru a půdě. Vítězství socialistické revoluce. Příčiny vítězství socialistické revoluce	204
7. Boj bolševické strany za upevnění sovětské moci. Brest-litevský mír. VII. sjezd strany	213
8. Leninův plán zahájení socialistické výstavby. Výbory vesnické chudiny a zkrocení kulactva. Vzpouza »levých« eserů a její potlačení. V. sjezd sovětů a přijetí ústavy Ruské socialistické federativní republiky	219
<i>Stručné závěry</i>	222

H l a v a VIII

STRANA BOLŠEVIKŮ V OBDOBÍ CIZÍ VOJENSKÉ INTERVENCE A OBČANSKÉ VÁLKY (Léta 1918—1920)

1. Začátek cizí vojenské intervence. První období občanské války	224
2. Vojenská porážka Německa. Revoluce v Německu. Založení III. internacionály. VIII. sjezd strany	229
3. Zesílení intervence. Blokáda Země sovětů. Kolčakovo tažení a jeho porážka. Děnikinovo tažení a jeho porážka. Tříměsíční oddech. IX. sjezd strany	234
4. Útok polských pánů proti Zemi sovětů. Výpad generála Wrangela. Zhroucení polského plánu. Úplná porážka Wrangela. Konec intervence	239
5. Jak a proč zvítězila Země sovětů nad spojenými silami anglo-francouzsko-japonsko-polské intervence a buržoasně statkářsko-bělogvardějské kontrarevoluce v Rusku?	242
<i>Stručné závěry</i>	245

H l a v a IX

STRANA BOLŠEVIKŮ V OBDOBÍ PŘECHODU K MÍROVÉ OBNOVĚ NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ (Léta 1921—1925)

1. Země sovětů po zlikvidování intervence a občanské války. Nesnáze období obnovy	247
---	-----

2. Diskuse ve straně o odborech. X. sjezd strany. Porážka oposice. Přejchod k nové ekonomické politice (Nep) 250
3. První výsledky nové ekonomické politiky. XI. sjezd strany. Utvoření Svazu sovětských socialistických republik. Onemocnění Leninovo. Leninův družstevní plán. XII. sjezd strany 257
4. Boj proti obtížím při obnově národního hospodářství. Zvýšená aktivita trockistů v souvislosti s Leninovou nemocí. Nová diskuse ve straně. Porážka trockistů. Leninova smrt. Leninová výzva. XIII. sjezd strany 263
5. Sovětský svaz ke konci období obnovy. Problém socialistického budování a vítězství socialismu v naší zemi. »Nová oposice« Zinověvova a Kameněvova. XIV. sjezd strany. Zaměření na socialistickou industrialisaci země 269
- Stručné závěry* 277

H l a v a X

STRANA BOLŠEVIKŮ V BOJI ZA SOCIALISTICKOU INDUSTRIALISACI ZEMĚ

(Léta 1926—1929)

1. Obtíže v období socialistické industrialisace a boj proti nim. Utvoření trockisticko-zinověvského protistranického bloku. Protisovětská vystoupení bloku. Porážka bloku 279
2. Úspěchy socialistické industrialisace. Opoždování zemědělství. XV. sjezd strany. Zaměření na kolektivisaci zemědělství. Rozdrcení trockisticko-zinověvského bloku. Politické obojetnictví 285
3. Ofensiva proti kulactvu. Bucharinsko-rykovská protistranická skupina. Schválení první pětiletky. Socialistické soutěžení. Počátek masového kolchozního hnutí 290
- Stručné závěry* 297

H l a v a XI

STRANA BOLŠEVIKŮ V BOJI ZA KOLEKTIVISACI ZEMĚDĚLSTVÍ

(Léta 1930—1934)

1. Mezinárodní situace v letech 1930—1934. Hospodářská krise v kapitalistických zemích. Okupace Mandžuska Japonskem. Příchod fašistů k moci v Německu. Dvě ohniska války 299
2. Od politiky omezování kulackých živlů k politice likvidace kulactva jako třídy. Boj proti překrucování politiky strany v kolchozním hnutí. Útok proti kapitalistickým živlům na celé frontě. XVI. sjezd strany 302
3. Zaměření na rekonstrukci všech odvětví národního hospodářství. Význam techniky. Další růst kolchozního hnutí. Politická oddělení při strojních a traktorových stanicích. Vý-

sledky splnění pětiletky za čtyři roky. Vítězství socialismu na celé frontě. XVII. sjezd strany	310
4. Bucharinci se zvrhávají v politické obojetníky. Trockističtí obojetníci se zvrhávají v bělogvardějskou bandu vrahů a špionů. Zákeřné zavraždění S. M. Kirova. Opatření strany ke zvýšení bolševické bdělosti	322
<i>Stručné závěry</i>	327

H l a v a XII

STRANA BOLŠEVIKŮ V BOJI ZA DOVRŠENÍ VÝSTAVBY SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI A USKUTEČNĚNÍ NOVÉ ÚSTAVY

(Léta 1935—1937)

1. Mezinárodní situace v letech 1935—1937. Dočasné zmírnění hospodářské krise. Začátek nové hospodářské krise. Anexe Habeše Itálií. Německo-italská intervence ve Španělsku. Vpád Japonska do střední Číny. Počátek druhé imperialistické války	328
2. Další rozmach průmyslu a zemědělství v SSSR. Splnění druhé pětiletky před stanovenou lhůtou. Rekonstrukce zemědělství a dokončení kolektivisace. Význam kádrů. Stachanovské hnutí. Vzestup blahobytu lidu. Vzestup kultury lidu. Síla sovětské revoluce	332
3. VIII. sjezd sovětů. Schválení nové ústavy SSSR	339
4. Likvidace zbytků bucharinsko-trockistických špionů, škůdců a vlastizrádců. Přípravy k volbám do Nejvyššího sovětu SSSR. Zaměření strany na širokou vnitrostranickou demokracii. Volby do Nejvyššího sovětu SSSR	343
ZÁVĚR	350